

dertil. Med Hensyn til de Forhold, som vi her dvæler ved, skal jeg kun tilføje følgende: Det ærede Medlem fremsatte i Slutningen af sine Betragtninger en Række Udtalelser om visse Selskaber og deres Fortjeneste, hvilket han blandede ind i Spørgsmaalet om visse Personer og deres Stilling. Jeg vil da for det første spørge det ærede Medlem, om han ikke er bekendt med — thi det maatte man jo tro efter hans Tale i Gaar —, at Direktør Heilbuth, som han udtrykkelig nævnedes, intet som helst Forhold har til Gødningskompagniet, forlængst har afbrudt sit Forhold dertil — det blev afbrudt, fordi Direktør Heilbuth var i Uoverensstemmelse med Selskabets Arbejderspolitik —, og at altsaa Spørgsmaalet om Gødningskompagniets Stilling og Fortjeneste i ingen Henseende kan indvirke paa Spørgsmaalet om, hvorledes Direktør Heilbuth har stillet sig i den overordentlige Kommission, og det var jo det, som det ærede Medlem i Gaar fremsatte Sigtelser imod.

Vedrørende det andet Selskab, som det ærede Medlem fra Kolding berørte, skal jeg gentage, at Direktør Ballins Stilling har været den, at han har staaet som sit Erhvervs Tillidsmand og som Følge deraf har skullet afgive Erklæring til Staten paa samme Maade som andre Erhvervs Tillidsmænd. Han har ikke været Regeringens Raadgiver paa anden Maade — har jeg udtalt — end alle saadanne erhvervsdrivende, som har maattet afgive Erklæringer. Det forekommer mig stadig væk besynderligt, at det ærede Medlem ikke kan skelne imellem dette, at en forretningsdrivende selvfølgelig ikke kan opgive den private Interesse, han har i sin Forretning, og paa den anden Side den Forpligtelse, vedkommende har til, naar han skal give Staten Raad med Hensyn til visse Foranstaltninger, da at se bort fra sine private Interesser og ikke blande dem ind deri. Det er kun disse faa Ord, som jeg har villet føje til, hvad jeg fremførte i Gaar, og som har øvet, synes jeg, en tilfredsstillende Virkning paa det ærede Medlem.

Det synes som om den ejendommelige Tilstand, hvori vi for Øjeblikket befinder os, ogsaa medfører en Tilbøjelighed til under denne Diskussion at udtale sig om hinandens Personligheder paa en venlig og imødekommende Maade, som vi maaske ellers ikke altid saa let har Lejlighed og Tid til. Saaledes fremsatte det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) ogsaa nogle meget smukke Ord til mig, som jeg takker ham for, og det ærede Medlem ved jo, at jeg

ganske gengælder hans Følelser overfor mig. Til de Bemærkninger, som jeg vil knytte til det ærede Medlems Udtalelser, vil jeg gerne yderligere føje et Par Ord om ham selv som Politiker. Det ærede Medlem ved da, i hvilken Grad det har tilfredsstillet mig, at hans Deltagelse i Arbejdet for den nye Grundlovs Tilblivelse har givet hans hele politiske Liv en harmonisk Afrunding og Afslutning, har kastet Lys tilbage over hans Deltagelse i Politik og endt den, som sagt, i Harmoni. Naar en Gang Historien skrives, føler jeg mig overbevist om, at der vil komme et ikke ubetydeligt Kapitel om Grundlovens Tilblivelse, som vil faa det ærede Medlems Navn som Overskrift, og som vil godtgøre, at i meget afgørende Øjeblikke af det ærede Medlems Partis Historie var det just det ærede Medlem fra Æbeltoft, der udøvede en bestemmende Indflydelse med Hensyn til den Politik, som førte til Grundlovens Tilblivelse. Jeg sætter Pris paa en saadan harmonisk Afslutning af et politisk Liv, det er ganske anderledes tiltalende end at se en stort anlagt Tilværelse ende i Opløsning, brudt eller knust. Det ærede Medlem sagde nu om mig med et besynderligt Udtryk, at han mente at have fundet noget autoritært i min Tilbøjelighed. Jeg er ikke ganske sikker paa, hvad det ærede Medlem mener, men naar jeg husker, hvad han har talt om tidligere, naar det ærede Medlem har stillet Krav om visse Ting, forstaar jeg, at han maaske mener det samme, som han sagde ved en af vore Forhandlingers Begyndelse, at vi havde en Tilbøjelighed til Enevælde. Jeg erkender, at jeg er en Tilhænger af Nødvendigheden af Ledelse og Orden og mener ogsaa, at naar en Myndighed til Afgørelse er tillagt en under Ansvar, skal man bruge den og gennemføre den, blive staaende paa den og ikke frygte for Ansvaret. Hvis der i den Tilbøjelighed skulde være noget frastødende for det ærede Medlem, forstaar jeg naturligvis, at han maa synes ilde derom. Jeg maa maaske bemærke, at hvis en Fortsætter af det store Værk „Under Juni-grundloven“, som det ærede Medlem nu har haft Lykke til at afslutte, skal skrive vor Tids Historie og skildre det ærede Medlem, vil han sikkert komme til at sige om ham, at han var en fremragende Mand at han var en overordentlig kundskabsrig Mand, og at han ogsaa var en i alerhøjeste Grad velmenende Mand, men han vil vistnok tilføje, at han var noget for lidt sikker paa sin Autoritet, og at han derfor var lidt for tilbøjelig til at vige, før det var nødvendigt, og til at kapitulere,